

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-22>

УДК 658.15

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

FEATURES OF FINANCIAL PROVISION OF REPRODUCTION OF FIXED ASSETS AT AN ENTERPRISE IN ACCORDANCE WITH THE ECONOMIC CONDITIONS OF THE ECONOMY

Єрьомін Сергій Анатолійович

аспірант,

ПВНЗ «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1711-5749>**Yeromin Serhii**Private Higher Education Establishment
"European University"

У статті проаналізовано фінансові аспекти забезпечення відтворення основних засобів підприємств в умовах сучасної економіки України. Розглянуто вплив макроекономічних тенденцій, державної політики та розвитку фінансових ринків на формування джерел і механізмів фінансування. Визначено ключові особливості цього процесу, зокрема роль амортизації, прибутку, кредитних ресурсів, лізингу, інвестицій та державної підтримки. Акцентовано увагу на проблемах інфляції, податкового навантаження, доступу до фінансових ресурсів і воєнних ризиків. Запропоновано шляхи вдосконалення фінансового забезпечення через реформування амортизаційної політики, використання міжнародних грантів, розвиток державно-приватного партнерства та «зелених» фінансових інструментів.

Ключові слова: фінансове забезпечення, основні засоби, амортизація, інвестиції, економічні умови, підприємства.

The article is devoted to the study of the features of financial support for the reproduction of fixed assets of enterprises in modern economic conditions of Ukraine. The influence of macroeconomic trends, government policy, and financial market development on the formation of financing sources and mechanisms is examined. Key features of this process are identified, including the role of depreciation, profit, credit resources, leasing, investments, and government support. The influence of macroeconomic trends, such as inflation, exchange rate instability, low liquidity of the stock market, as well as state policy on the formation of sources and mechanisms of financing is considered. The importance of depreciation deductions as the main source of simple reproduction of fixed assets is specified and their role in ensuring expanded reproduction at the expense of scientific and technological progress is determined. Special attention is paid to the influence of the economic crisis and military actions, which significantly complicate the process of restoration of fixed assets due to high financial risks and reduced access to investments. The role of the main financial instruments in the financial market, their varieties as on the monetary, investment and securities markets is considered. The possibility of attracting external sources of financing, such as bank loans, leasing, state subsidies, international grants and foreign investments is analyzed. The importance of cooperation with international organizations for financing energy-efficient projects is highlighted, as well as the role of modern financial instruments, such as crowdfunding and "green" bonds. The article proposes directions for improving the financial support for the reproduction of fixed assets, including the reform of depreciation policy, optimization of credit costs, development of public-private partnerships and activation of the stock market. It is concluded that an adaptive approach to financing, which combines traditional and innovative methods, will help ensure the stable development of enterprises even in difficult economic conditions.

Keywords: financial support, reproduction of fixed assets, depreciation, investments, enterprises, economic conditions.

Актуальність проблеми дослідження.

Відтворення основних засобів на підприємстві є важливою складовою забезпечення його стабільного функціонування та розвитку. Основні засоби включають будівлі, обладнання, транспортні засоби та інші матеріальні активи, необхідні для здійснення виробничої діяльності. Фінансове забезпечення цього процесу передбачає використання власних та залучених ресурсів. Відповідно й інструменти, що можуть бути застосовані різняться. Проте самі інструменти залежать від загального стану економічного середовища, адже певні інструменти є більш сталими до змін зовнішнього середовища та ефективними у певних умовах господарювання. Отже, підприємства мають розглядати та аналізувати всі можливі альтернативні джерела фінансового забезпечення відтворення основних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

показав, що питаннями фінансового забезпечення відтворення основних засобів підприємств займалися різні науковці, зокрема цій темі присвячені праці Бержанір І. А., Кірдан О. П., Станіславчук Н. О. [1], Заціпас М. С., Біляк Т. О. [2], Мала Я. С. [3], Найда А. В., Чигіна Х. С. [4], Соляник Л. Г., Штефан Н. М., Майданик Ю. О. [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В цілому можна зазначити, що наявні дослідження в даній сфері досить широко розкривають проблематику відтворення основних засобів та визнають її можливість, але за умов зміни зовнішнього середовища, вихідних аспектів господарювання та використання основних засобів підприємств невирішеними залишаються питання оцінки альтернативних джерел фінансування, їх механізмів та ефективних інструментів, що можуть використовуватися для цього.

Мета дослідження. Визначити особливості фінансового забезпечення відтворення основних засобів на підприємстві у відповідності до економічних умов господарювання, виділити основні шляхи вдосконалення фінансового забезпечення в сучасних умовах

Об'єктом дослідження виступає фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Предмет дослідження – інструменти та методи фінансового забезпечення основних засобів в сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємства суттєво залежить від економічних умов господарювання,

які визначають джерела та механізми фінансування. У сучасних умовах економіки України такі особливості формуються під впливом макроекономічних тенденцій, державної політики, рівня розвитку фінансових ринків та внутрішніх умов самого підприємства. Інтенсифікація відтворення основного капіталу передбачає, насамперед, прискорення його реального обігу, що виявляється у скороченні циклу відтворення. Оскільки цикл відтворення основного капіталу включає стадії НДДКР, промислового виробництва, випробувань, експлуатації та заміни, його скорочення сприяє оновленню та модернізації засобів праці, оптимальному використанню наявних виробничих потужностей, що дає змогу підвищити ефективність використання капіталу та ефективність виробництва в цілому (рис. 1).

У період економічної кризи сфера оновлення основного виробничого капіталу підприємств, як правило, виявляється найбільш вразливою [7]. Це пов'язано, по-перше, з тим, що процес відтворення основного капіталу трансформується за періодами зростання, стабільності та стагнації економічного розвитку. По-друге, високі темпи інфляції та феноменальне зростання цін (тарифів) призводять до зниження рівня життя населення, а отже, і попиту на продукцію, що, своєю чергою, скорочує можливості для інвестування та розширеного відтворення основного капіталу. По-третє, у періоди економічних трансформацій держава частково втрачає свою регулюючу функцію зі стимулювання відтворення основного капіталу.

Трансформація економіки не означає, що держава перестане впливати на процес відтворення основного капіталу. Усунувшись від прямого втручання в діяльність підприємств, держава залишає за собою регулюючу функцію, яка полягає у встановленні принципів ринкових відносин, обов'язкових для всіх учасників. Державне регулювання процесу відтворення основного капіталу здійснюється через реалізацію таких функцій, як:

- індикативну, пов'язану з визначенням потреб в інвестиціях на рівні національної економіки для її структурної перебудови;
- стимулюючу, яка проявляється через створення економічних умов та стимулів для зацікавленості всіх учасників відтворювального процесу у забезпеченні необхідних умов для його функціонування;
- контрольну, що здійснює спостереження та аналіз того, як визначені умови і стимули фактично реалізуються.

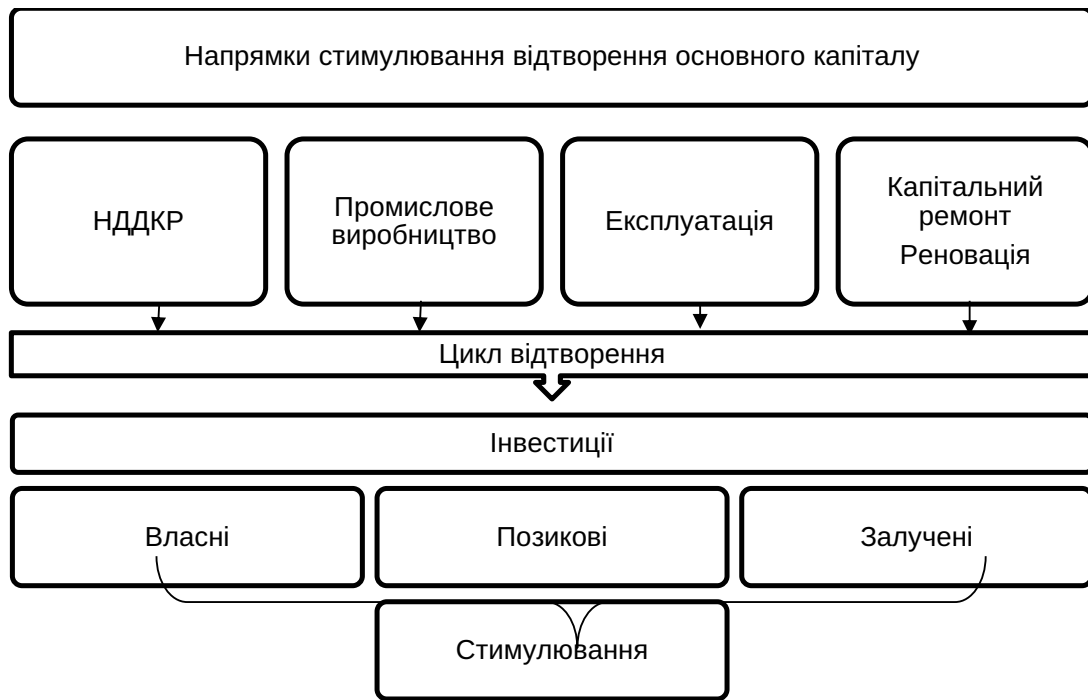

Рис. 1. Напрямки активізації стимулювання відтворення основного капіталу

Джерело: сформовано автором

Здійснюється державне регулювання і контроль за допомогою системи законодавчо-правових, організаційних, соціально-психологічних, адміністративних та економічних методів. У ринкових умовах господарювання перевага віддається економічним методам, тому що вони впливають на поведінку керіваних через їхні інтереси. Отже, держава має сприяти умовам за яких економічними інтересами охоплювалися б усі стадії циклу відтворення основного капіталу (рис. 1): від наукових досліджень до виробничого використання створених засобів праці та їх вчасній заміні. Відповідно, трансформаційні процеси економіки спонукають використання таких економічних регуляторів-стимулів, як: амортизаційна, податкова, кредитна політика, та різних форм і джерел інвестування розширеного відтворення основного капіталу [2].

Таким чином, джерелами фінансування відтворення основних засобів можуть бути:

1) Власні кошти підприємства:

Амортизаційні відрахування: вони накопичуються у процесі амортизації і використовуються для заміни чи модернізації основних засобів.

Чистий прибуток: частина прибутку може бути спрямована на інвестиції у нове обладнання чи капітальні ремонти.

2) Залучені кошти:

Кредити банків: можуть використовуватися для масштабних проектів модернізації або оновлення.

Лізинг: дозволяє підприємству використовувати основні засоби, не купуючи їх відразу.

Інвестиції: залучення сторонніх інвесторів для розширення матеріально-технічної бази.

3) Державна підтримка через пільгові кредити, субсидії чи гранти, якщо діяльність підприємства відповідає пріоритетам державної політики.

4) Фондовий ринок – шляхом випуску корпоративних облігацій або акцій для залучення додаткового капіталу.

Виходячи з економічної теорії, згідно з традиційною компонентною схемою валового суспільного продукту, самофінансування інвестиційного фонду становить частину передавальної вартості, що відповідає нарахованій амортизації на реконструкцію, і частину додаткового прибутку, який суспільство вважає за можливе й доцільне використати для приросту основного виробничого капіталу.

Амортизація як частина фонду відшкодування призначена для простого відтворення основного виробничого капіталу, а прибуток (національний дохід) має використовуватися для нагромадження. Поряд з амортизацією і прибутком тимчасовим (позиковим) джерелом інвестиційних витрат можуть бути кре-

дити і позикові кошти. Однак кредит є лише тимчасовим безкоштовним ресурсом для одних підприємств і використовується іншими з умовою повернення. Підприємства погашають свої кредити за рахунок амортизації та прибутку. Інших джерел коштів для інвестицій у підприємств немає [6].

Тому, зрештою, обсяг власних валових реальних інвестицій підприємств повинен дорівнювати сумі амортизації на реновацію основного капіталу та частини коштів фонду накопичення, що спрямовуються на реальні інвестиції (капітальні вкладення).

Роль амортизації неухильно зростає мірою посилення суспільного відтворення основного капіталу. Насамперед це пов'язано з тим, що амортизаційний фонд гарантує просте відтворення основного капіталу на новій технологічній основі, тобто просте відтворення основного капіталу за вартістю, але розширене відтворення за споживчою вартістю. Таким чином, розширене відтворення основного капіталу в умовах науково-технічного прогресу зводиться не тільки до його збільшення, а й до його нагромадження за рахунок національного доходу (прибутку). Дедалі більшого значення набуває перехід від простого відтворення до розширеного відтворення за рахунок перенесення вартості основного капіталу, тобто відтворення через амортизацію. Зростання ролі амортизації як джерела фінансових стимулів для відтворення основного капіталу відображається і в закономірному збільшенні частки амортизації в загальному обсязі реальних інвестицій.

Прибуток є другим, найбільш вагомим джерелом самофінансування інвестицій. Окрім того, прибуток може бути джерелом інвестицій високорентабельних авіапідприємств. З підвищенням рентабельності виробництва за рахунок впровадження новітніх основних засобів і тим самим зниження питомих витрат на кінцеву продукцію в умовах ринкової конкуренції, роль прибутку як джерела інвестицій буде зростати.

Вагомою причиною зниження інвестиційної активності є репресивний характер чинної податкової системи, яка спонукає надмірне вилучення коштів з прибутку та інших джерел простого розширеного відтворення.

Відсутність іноземних інвестицій пояснюється тим, що переважна більшість іноземних інвесторів при виборі об'єкту інвестування віддає перевагу приватизованому сектору економіки, а також не інвестує в нестабільні економіки з активними воєнними діями.

Звичайно, національна економіка України, може виходити з кризи і оновлювати свій основний капітал за рахунок власних резервів. Проте, було б доцільніше враховуючи досвід розвинутих країн, розробити механізми використання іноземних інвестицій, особливо у вигляді ноу-хау, кредитних ліній для розвитку пріоритетних галузей.

Окрім зазначених, ефективними формами стимулювання активізації відтворення основного капіталу підприємств може бути вітчизняне кредитування та розвиток фондового ринку. Підприємці почнуть залучати довгострокові кредити. Наразі, на жаль ринок інвестиційних (довгострокових) кредитів дуже обмежений. Активізація відтворювального процесу, пов'язаного з кредитуванням основного капіталу, вимагає покращення фінансового стану підприємств, в основному за рахунок підвищення ефективності виробництва, а також концентрації у банківській сфері достатніх коштів для надання довгострокових кредитів, при цьому значно знизивши дисконтні ставки [5].

Ефективною формою кредитування інновацій може бути і лізинг основних засобів. Плата відсотків за кредит по лізингу, які залежать від розміру договірних дисконтних ставок та інтенсивності їх погашення, передбачає переважну частку реалізації продукції, що дає можливість направляти ці кошти на оновлення основних засобів.

Щодо фондового ринку, то слід зазначити, що нині він функціонує в Україні досить повільно, тоді як первинний ринок цінних паперів є досить динамічним. Первинний ринок характеризується тим, що на ньому продаються щойно випущені цінні папери, а кошти інвесторів безпосередньо зараховуються на рахунок емітента цінних паперів. Нині в Україні цінні папери можуть випускати уряд, органи місцевого самоврядування, юридичні особи всіх форм власності, а також фізичні особи під певні види фінансових зобов'язань.

Уже випущені цінні папери обертаються на вторинному ринку цінних паперів. Основною функцією цього ринку є забезпечення обігу вже випущених цінних паперів, тобто забезпечення обміну вже випущеними пайовими інструментами між інвесторами. Мета вторинного ринку - створити механізм швидкого передання цінних паперів від одного власника до іншого, тим самим підвищуючи ліквідність і прибутковість цінних паперів. Таким чином, між первинним і вторинним ринками цінних паперів існує нерозривний зв'язок. Первинні

ринки використовуються для випуску, продажу та розміщення нових цінних паперів, тоді як вторинні ринки забезпечують ефективно поширення раніше випущених цінних паперів. Існування вторинних ринків цінних паперів необхідне для функціонування фондових ринків і корпоративної діяльності.

Підвищення питомої ваги власних та залучених коштів в інвестиціях поки що не веде до адекватного росту їх ефективності, оскільки лише цей фактор, без вирішення всіх проблем інвестиційного процесу, не дасть позитивних результатів. Труднощі в матеріально-технічному постачанні, інфляція, високі відсотки кредитування та недосконалість податкової системи призводять до важкого фінансового стану підприємств, який не дозволяє їм виконувати програми капітального будівництва та оновлення виробничого потенціалу.

Наразі, підприємства для прийняття рішень про інвестування основного капіталу можуть розглядати декілька варіантів, серед яких використання лише власних коштів у вигляді чистого прибутку та амортизаційних відрахувань; покриття недостатніх коштів позиковим капіталом з подальшими відсотковими платежами й поверненням основного кредитного боргу; залучення коштів, яких не вистачає, шляхом емісії цінних паперів, коштів сторонніх вітчизняних та зарубіжних інвесторів або ж коштів безвідшкодового бюджетного фінансування.

Визначення прийнятого варіанту інвестиційного рішення доцільно здійснювати за критерієм дисконтованої капіталовіддачі підприємств, тобто дисконтованої суми доходів віднесеної до інвестицій, уречевлених в основні засоби. Використання цього критерію дасть змогу сформулювати підприємству раціональну структуру інвестиційних джерел [1].

Розглядаючи можливість залучення позикових коштів для оновлення основних фондів, слід ураховувати, що привабливість заповнення залежить від ставки дисконтування, розміру кредиту та строків його погашення. Використання кредитного фінансування знижує податкові платежі, оскільки сума сплачених відсотків за кредитом включається до загальних витрат компанії, зменшуючи оподатковуваний прибуток. Таким чином, зі збільшенням обсягу кредитів, з одного боку, знижується прибуток підприємств через необхідність погашення кредитів і відсотків за ними, а з іншого - підвищується ефективність використання капіталу за рахунок збільшення

власних коштів і впровадження у виробництво досконаліших і ефективніших основних фондів.

Доцільність залучення інвестицій шляхом випуску цінних паперів для збільшення статутного капіталу підприємства пов'язана з ризиками. Це пов'язано з тим, що на відміну від позикових інвестицій випуск цінних паперів не дає змоги повністю погасити борг протягом певного періоду часу, оскільки рівень дивідендів завжди передбачуваний. Водночас випуск цінних паперів і, як наслідок, збільшення статутного капіталу підприємства безпосередньо залежать від того, наскільки повно буде реалізовано інвестиційний проєкт із відтворення основних фондів і чи виправдає він очікування щодо прибутковості (прибутковості). Якщо доходи компанії зростають, то підвищується курс як знову випущених, так і раніше випущених акцій. У зворотному випадку вони можуть втратити свою привабливість на фондовому ринку.

Коли економічна система стає нестабільною, залучити значні інвестиції стає складніше, в той час як потреба в них стає надзвичайно сильною, і вирішення цієї об'єктивної суперечності визначає подальші перспективи економічної системи. Періоди економічного спаду зазвичай супроводжуються зниженням інвестиційної активності. Пожвавлення інвестиційної активності в періоди стабільності досягається за рахунок спеціальних державних інтервенцій і стимулів.

Отже, основні джерела формування інвестицій підприємств представлені на рис. 2. До основних особливостей фінансового забезпечення відтворення основних засобів відносять [6]:

1. Вплив економічного середовища через інфляцію, що полягає в її зростанні та підвищенні витрат на заміну та модернізацію основних засобів, а також підвищує вартість заповнень, що ускладнює залучення кредитів. Крім того, провідну роль має і коливання валютного курсу, адже більшість сучасного обладнання імпортується, тому нестабільність валютного курсу підвищує фінансові ризики.

2. Доступ до фінансових ресурсів, що обумовлюється наявністю державної підтримки у вигляді державних програм з надання пільгових кредитів або грантів для підприємств, які займаються експортом, впроваджують енергоефективні технології або діють у стратегічних галузях. Сюди ж належить рівень розвитку банківського сектору, що обумовлює високі

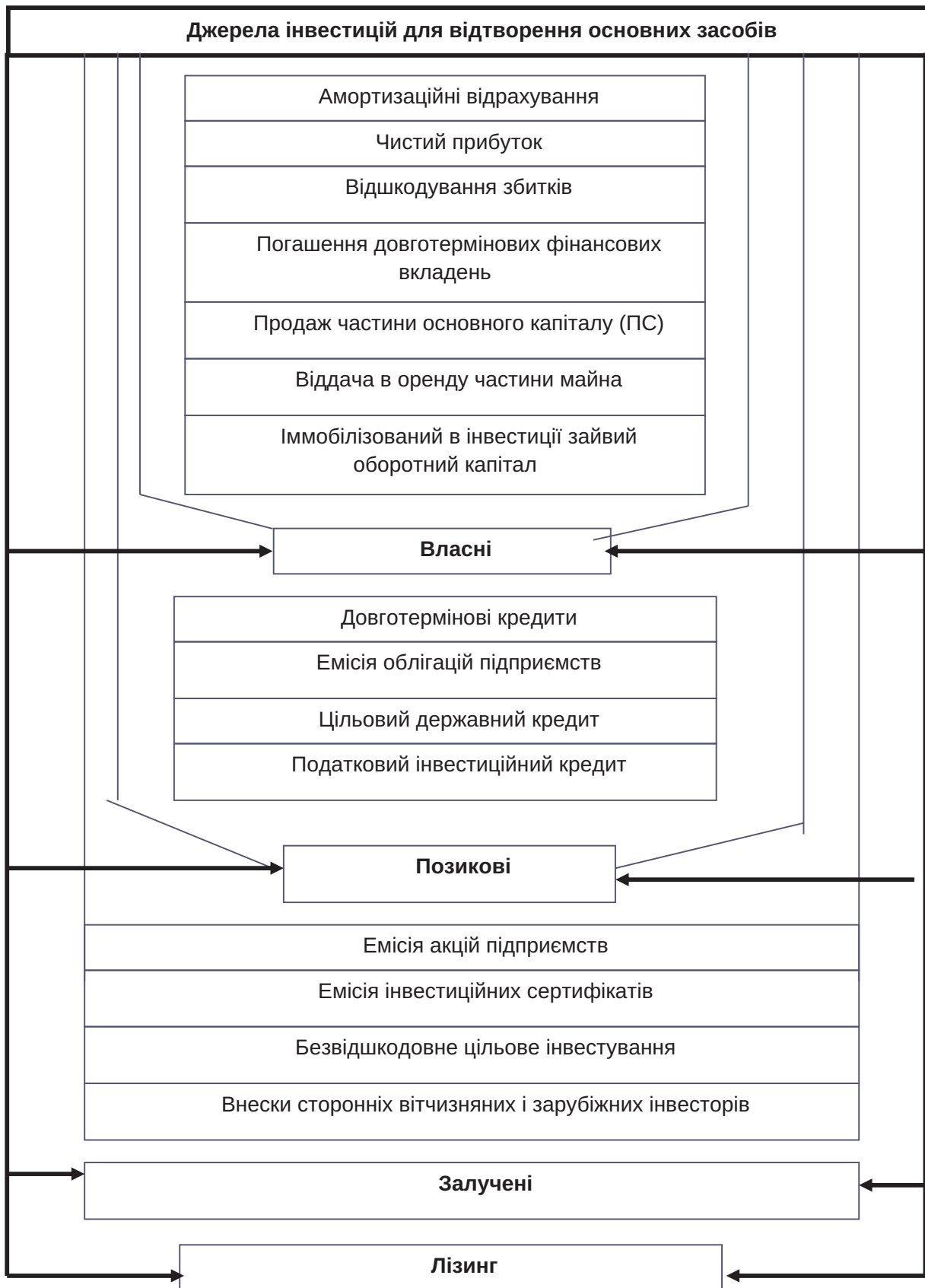

Рис. 2. Основні джерела фінансового забезпечення відтворення основних засобів
Джерело: [6]

процентні ставки в Україні, а отже обмежує можливості підприємств для залучення кредитних ресурсів. Стан фондового ринку також обумовлює доступ до фінансових ресурсів, адже через його низьку ліквідність ускладнюється залучення коштів через емісію акцій чи облігацій.

3. Роль амортизації в умовах господарювання, коли за умов прискореної амортизації відбувається ефективно та швидше накопичення кошти для оновлення в умовах високої інфляції.

Або ж за умов невідповідності темпів амортизації реальній потребі, коли у багатьох випадках реальні строки служби обладнання скорочуються через зношеність і низьку якість.

4. Застосування сучасних фінансових інструментів, як то лізинг, коли умови лізингу стають привабливими за умов обмежених фінансових ресурсів, де важливою перевагою є розподіл платежів на тривалий термін. Можливість фінансової оренди, що забезпечує тимчасовий доступ до основних засобів без значного разового капіталовкладення. А також краудфандинг і венчурні інвестиції, що виступають актуальними для інноваційних галузей, де основні засоби мають значний технологічний компонент.

5. Енергоефективність як фактор фінансового забезпечення в сучасних умовах набуває особливої ролі, адже пріоритет надається проектам з модернізації, які сприяють зменшенню енергоспоживання. Також здійснюється активне застосування міжнародних програм (наприклад, підтримка від Європейського банку реконструкції та розвитку), що активно фінансують енергоефективні проекти.

6. Вплив кризи та воєнних дій на жаль не можна не враховувати, адже підприємства, які працюють у зоні ризику або постраждали від військових дій, стикаються з додатковими витратами на відновлення. Проте, державна

компенсація збитків та пільгове кредитування в зоні відновлення стає важливим інструментом для підтримки бізнесу.

Висновки. Проведені дослідження особливостей фінансового забезпечення відтворення основних засобів на підприємстві у відповідності до економічних умов господарювання показали, що можна виділити наступні основні шляхи вдосконалення фінансового забезпечення в сучасних умовах:

1. Реформування амортизаційної політики шляхом використання механізму прискореної амортизації та перегляд норм амортизації для підприємств стратегічного значення.

2. Активізація співпраці з міжнародними організаціями через отримання грантів чи пільгових кредитів для модернізації та розвитку.

3. Розвиток механізмів державно-приватного партнерства шляхом спільного фінансування великих інфраструктурних проєктів.

4. Оптимізація витрат на обслуговування кредитів через розробку внутрішніх програм із підвищення кредитоспроможності.

5. Підтримка сталого розвитку шляхом впровадження «зелених» фінансових інструментів для модернізації підприємств.

Таким чином, фінансове забезпечення відтворення основних засобів у сучасних економічних умовах потребує адаптивного підходу, що поєднує традиційні та інноваційні методи. Підприємствам важливо активно використовувати доступні можливості, враховуючи реалії ринку та економічної політики.

Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємства суттєво залежить від економічних умов господарювання, які визначають джерела та механізми фінансування. У сучасних умовах економіки України такі особливості формуються під впливом макроекономічних тенденцій, державної політики, рівня розвитку фінансових ринків та внутрішніх умов самого підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бержанір І. А., Кірдан О. П., Станіславчук Н. О. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємства. *Економічні горизонти*. 2018. № 4(7). С. 48–56. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(7\).2018.161721](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(7).2018.161721). (дата звернення: 01.12.2024)
2. Заціпас М. С., Біляк Т. О. Проблеми відтворення основних засобів підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/157.pdf> (дата звернення: 01.12.2024)
3. Мала Я. С. Організація обліку і контролю основних засобів з метою підвищення ефективності їх використання на підприємстві. Дніпро, 2021. 89 с.
4. Найда А. В., Чигіна Х. С. Науково-методичні аспекти аналізу основних засобів. *Economic Bulletin of the Black Sea Littoral*. 2022. № 3. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/37> (дата звернення: 01.12.2024)

5. Соляник Л. Г., Штефан Н. М., Майданик Ю. О. Моделювання фінансового забезпечення відтворення основного капіталу підприємств. *Підприємництво та економіка підприємства*. 2022. № 3. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2022/3/EV20223_181-189.pdf (дата звернення: 01.12.2024)
6. Стинич О. М. Амортизація в значенні інструментарію відтворення власних інвестиційних ресурсів. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2024. № 2 (75). URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2024/75_2024/50.pdf (дата звернення: 01.12.2024)
7. Шевченко О. А. Ліквідність підприємства: економічна сутність та необхідність управління. Вінницький національний технічний університет, 2019. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm2019/paper/view/6664/5493> (дата звернення: 01.12.2024)

REFERENCES:

1. Berzhanir I. A. (2018) Finansove zabezpechennya vidtvorennya osnovnykh zasobiv pidpryyemstva. *Ekonomichni horyzonty*. No. 4(7). P. 48–56. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(7\).2018.161721](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(7).2018.161721). (date of application 01.12.2024)
2. Zashchipas M. S. (2021) Problemy vidtvorennya osnovnykh zasobiv pidpryyemstva. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/157.pdf> (date of application 01.12.2024)
3. Mala YA. S. (2021) Orhanizatsiya obliku i kontrolyu osnovnykh zasobiv z metoyu pidvyshchennya efektyvnosti yikh vykorystannya na pidpryyemstvi. Dnipro, 89 p.
4. Nayda A. V. (2022). Naukovo-metodychni aspekty analizu osnovnykh zasobiv. *Economic Bulletin of the Black Sea Littoral*. No. 3. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/37> (date of application 01.12.2024)
5. Solyanyk L. H. (2022). Modelyuvannya finansovoho zabezpechennya vidtvorennya osnovnoho kapitalu pidpryyemstv. *Pidpryyemnytstvo ta ekonomika pidpryyemstva*. No. 3. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2022/3/EV20223_181-189.pdf (date of application 01.12.2024)
6. Stynych O. M. (2024). Amortyzatsiya v zachenni instrumentariyu vidtvorennya vlasnykh investytsiynnykh resursiv. *Naukovo-vyrobnychyy zhurnal «Biznes-navihator»* No. 2 (75). URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2024/75_2024/50.pdf (date of application 01.12.2024)
7. Shevchenko O. A. (2019) Likvidnist' pidpryyemstva: ekonomichna sutnist' ta neobkhidnist' upravlinnya. *Vinnyts'kyi natsional'nyy tekhnichnyy universytet*. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/al> (date of application 01.12.2024)